

 PCPR Końskie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Spółdzielcza 3, 26 – 200 Końskie Tel. (41) 260 49 70, (41) 372-84-06 Fax. (41) 372 57 60 NIP 658-17-39-105 REGON 291134829 https://samorzad.gov.pl/web/pcpr-konskie e-mail: sekretariat@koneckipcpr.pl
PCPR w Końskich czynne jest codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30	Sprawy prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich pokój nr 5; tel. (0 41) 372 84 06 w.103
Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	
I. Podstawa prawna wykonywania usługi 1. Art. 35 a ust. 1 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.),, 2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz.U. Nr 230, poz. 1694 ze zm.).	
II. Wymagane dokumenty – <u>Wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełno-sprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.</u> – Załączniki do wniosku: – kopia orzeczenia lub kopia wypisu z treści: orzeczenia o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, orzeczenia o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przed ukończeniem 16 roku życia, orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, a w przypadku osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym kopia orzeczenia o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydanego przed dniem 1 stycznia 1998 r., – <u>wniosek lekarza (pod którego opieką znajduje się osoba niepełnosprawna) o skierowanie na turnus rehabilitacyjny.</u>	
III. Miejsce składania dokumentów 1. Za pośrednictwem poczty – na adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich podany w górnej części karty. 2. Osobiście – w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, pokój nr 4 (Biuro Obsługi Interesanta), parter.	

3. Za pośrednictwem Systemu Obsługi Wsparcia on-line – **sow.pfron.org.pl**.

IV. Opłaty

Wniosek nie podlega opłacie.

V. Sposób załatwienia sprawy

1. Wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dalej PFRON uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osoba niepełnosprawna może złożyć w każdym czasie.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie informuje wnioskodawcę o występujących we wniosku uchybieniach.
3. Uchybienia we wniosku powinny być usunięte w terminie 30 dni od dnia otrzymania od Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich informacji o uchybieniach występujących we wniosku. Nieusunięcie uchybień w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
4. Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.
5. W przypadku gdy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich poweźmie wątpliwości w sprawie przyznawanego dofinansowania, w szczególności co do wysokości dochodów i liczby osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mające wpływ na przyznanie dofinansowania, powiadamia wnioskodawcę o konieczności złożenia w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów.
6. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenia o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie powiadamia w formie pisemnej wnioskodawcę o sposobie jego rozpatrzenia.
8. Osoba niepełnosprawna, w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia o przyznaniu dofinansowania, nie później jednak niż na 21 dni przed dniem rozpoczęcia turnusu rehabilitacyjnego, przekazuje Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich informację o wyborze turnusu, w którym będzie uczestniczyła.
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich po otrzymaniu informacji o wyborze turnusu rehabilitacyjnego w terminie 7 dni sprawdza w rejestrach ośrodków i organizatorów:
 - 1) czy wybrany przez osobę niepełnosprawną ośrodek i organizator tego turnusu posiadają odpowiednio wpis do rejestru ośrodków i organizatorów, obejmujący okres trwania turnusu wybranego przez osobę niepełnosprawną;
 - 2) czy ośrodek, w którym odbędzie się turnus, jest uprawniony do przyjmowania osób niepełnosprawnych z określonymi w orzeczeniu lub we wniosku lekarskim dysfunkcjami lub schorzeniami na turnus wybrany przez osobę niepełnosprawną;
 - 3) czy organizator tego turnusu jest uprawniony do organizowania turnusu wybranego przez osobę niepełnosprawną z określonymi w orzeczeniu lub we wniosku lekarskim dysfunkcjami lub schorzeniami.
10. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków określonych w pkt 9, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w terminie 7 dni, informuje osobę niepełnosprawną o konieczności dokonania wyboru innego ośrodka lub organizatora turnusu rehabilitacyjnego, pod rygorem nieprzekazania przyznanego dofinansowania.

11. Przekazanie dofinansowania organizatorowi turnusu rehabilitacyjnego następuje w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oświadczenia organizatora turnusu, jednak nie później niż na 7 dni przed dniem rozpoczęcia tego turnusu.
12. Warunkiem przekazania dofinansowania jest otrzymanie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oświadczenia organizatora turnusu rehabilitacyjnego zawierającego potwierdzenie możliwości uczestniczenia danej osoby niepełnosprawnej w wybranym przez nią turnusie.
13. Kwota dofinansowania uczestnictwa w turnusie przyznana osobie niepełnosprawnej jest przekazywana na rachunek bankowy organizatora turnusu.
14. Organizator turnusu rehabilitacyjnego przekazuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oświadczenie nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia tego turnusu. O dacie przekazania decyduje data wpływu oświadczenia do PCPR.
15. W przypadku nieprzekazania oświadczenia organizatora turnusu rehabilitacyjnego w terminie określonym w pkt 14, Powiatowe Centrum Rodzinie w Końskich może odmówić przekazania przyznanego dofinansowania, informując o tym osobę niepełnosprawną.
16. Wnioski podlegają rozpatrywaniu według kolejności wpływu, z uwzględnieniem pkt 6.
17. Realizacja wniosków następuje w miarę posiadanych przez Powiat Konecki środków PFRON przeznaczonych na realizację zadania.

VI. Odbiór informacji

1. Osobiście przez wnioskodawcę, w pokoju nr 4 (Biuro Obsługi Interesanta) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, parter.
2. Za pośrednictwem poczty, na adres wskazany we wniosku.
3. Za pośrednictwem Systemu Obsługi Wsparcia on-line.

VII. Termin załatwienia sprawy

1. Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie powiadamia w formie pisemnej wnioskodawcę o sposobie jego rozpatrzenia.

VIII. Tryb odwoławczy

Nie przewiduje się trybu odwoławczego.

IX. Inne informacje

1. O dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba niepełnosprawna, która:
 - a) została skierowana na turnus rehabilitacyjny na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajduje,
 - b) w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,
 - c) weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę, albo poza takim ośrodkiem, w przypadku gdy turnus jest organizowany w formie niestacjonarnej,
 - d) wybierze organizatora turnusu, który posiada wpis do rejestru organizatorów turnusów,
 - e) będzie uczestniczyła w zajęciach przewidzianych w programie turnusu, który wybrała,
 - f) nie będzie pełniła funkcji członka kadry na turnusie ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu,
 - g) złoży oświadczenie o wysokości dochodu wraz z informacją o liczbie osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - h) w przypadku turnusu, którego program przewiduje także zabiegi fizjoterapeutyczne,

przedstawi podczas pierwszego badania lekarskiego na turnusie zaświadczenie lekarskie o aktualnym stanie zdrowia, w szczególności o chorobie zasadniczej, uczuleniach i przyjmowanych lekach.

2. O dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:
 - a) 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - b) 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.
3. W przypadku przekroczenia kwot dochodu, o których mowa w pkt 2, kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony, jednakże w przypadku uzasadnionym trudną sytuacją materialną lub losową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie tej osoby lub dofinansowanie uczestnictwa jej opiekuna może zostać przyznane bez pomniejszania kwoty dofinansowania pomimo przekroczenia kwot dochodu, o których mowa w pkt 4.
4. Wysokość dofinansowania wynosi:
 - a) 30% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności,
 - b) 27% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
 - c) 25% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności,
 - d) 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla opiekuna osoby niepełnosprawnej,
 - e) 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.
5. Przeciętne wynagrodzenie, zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oznacza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (w terminie do 7 roboczego dnia drugiego miesiąca każdego kwartału).
6. W przypadku uzasadnionym szczególnie trudną sytuacją życiową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie dla tej osoby lub dofinansowanie pobytu jej opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym może zostać podwyższone do wysokości 35% przeciętnego wynagrodzenia. Podwyższenie dofinansowania pobytu opiekuna może nastąpić, jeżeli opiekun pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną lub osoba ta ponosi koszty uczestnictwa opiekuna w turnusie.
7. Osobie niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo równoważnym oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie rehabilitacyjnym jej opiekuna pod warunkiem, że:
 - 1) wniosek lekarza zawiera wyraźne wskazanie wraz z uzasadnieniem konieczności pobytu opiekuna;
 - 2) opiekun:
 - a) nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie,
 - b) nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki innej osoby,
 - c) ukończył 18 lat lub
 - d) ukończył 16 lat i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby

niepełnosprawnej.

8. Kwota przekazanego dofinansowania nie może być wyższa od faktycznego kosztu uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osoby niepełnosprawnej lub pobytu jej opiekuna.
9. Rozliczenie przekazanego dofinansowania następuje na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego opłacenie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej oraz pobytu jej opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym. Dokumenty księgowe są wystawiane oddzielnie dla każdego uczestnika turnusu.
10. Organizator turnusu rehabilitacyjnego przekazuje do centrum pomocy dokumenty, o których mowa w pkt 9, w terminie 14 dni od dnia zakończenia turnusu.
11. W przypadku skrócenia uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn innych niż losowe osoba niepełnosprawna ponosi koszty pobytu na tym turnusie.
12. W przypadku skrócenia pobytu opiekuna osoby niepełnosprawnej na turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn innych niż losowe opiekun ponosi koszty pobytu na tym turnusie.
13. Wnioskodawca zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w formie pisemnej o rezygnacji z przyznanego dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.
14. Osoba nie mogąca pisać, lecz mogąca czytać może złożyć podpis pod wnioskiem bądź w ten sposób, że uczyni na dokumencie tuszowy odcisk palca, a obok tego odcisku inna osoba wypisze jej imię i nazwisko umieszczając swój podpis, bądź też w ten sposób, że zamiast składającego wniosek podpisze się inna osoba, a jej podpis będzie poświadczony przez notariusza lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa z zaznaczeniem, że został złożony na życzenie nie mogącego pisać, lecz mogącego czytać.

Uwaga !!!

1. Złożenie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dofinansowania!

2. Dofinansowanie będzie przyznawane do wyczerpania środków finansowych PFRON przekazanych dla powiatu na rok kalendarzowy i zatwierdzonych do wykorzystania na powyższy cel.

Osoba niepełnosprawna we wnioskach o dofinansowanie ze środków PFRON podaje przeciętny miesięczny dochód, którego definicję określa ustawa o świadczeniach rodzinnych. **Dochód ten, oblicza się sumując dochody wszystkich członków gospodarstwa domowego z kwartału poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku. Aby otrzymać przeciętny miesięczny dochód w/w sumę należy podzielić przez 3 miesiące i liczbę osób w gospodarstwie domowym.**

**Przez kwartał należy rozumieć;
styczeń, luty, marzec – I kwartał,
kwiecień, maj, czerwiec – II kwartał,
lipiec, sierpień, wrzesień – III kwartał,
październik, listopad, grudzień – IV kwartał.**

Przykład;

Gdy wniosek składasz w miesiącu grudniu 2025 kwartałem, poprzedzającym miesiąc złożenia

wniosku jest III kwartał 2025.

Zgodnie z informacją z Departamentu Polityki Rodzinnej - Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21.06.2024 roku, świadczenie wspierające nie jest dochodem w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych i w związku z tym nie wlicza się do dochodu w przypadku ubiegania się o dofinansowanie ze środków PFRON.

Definicja dochodu

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych za dochód uważa się:

- **dochody opodatkowane osiągnane np. z tytułu umowy o pracę, zlecenia, o dzieło**

dochód = przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu, należny podatek od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Od dochodu odlicza się wysokość zapłaconych alimentów na rzecz osób, które nie wchodzą w skład gospodarstwa domowego.

- **świadczenia emerytalno-rentowe**

Dochodem jest kwota emerytury/renty „netto” (po odjęciu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne), powiększona ewentualnie o wypłacane dodatki, które nie są opodatkowane.

Wliczane są:

- dodatek kombatancki,
- dodatek kompensacyjny,
- ryczałt energetyczny,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe.

Nie są wliczane:

- dodatek pielęgnacyjny,
- świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów – tzw. trzynastka,
- dodatek dla sieroty zupełnej.

- **alimenty na rzecz dzieci wchodzących w skład gospodarstwa domowego**

- **świadczenia z funduszu alimentacyjnego/świadczenia rodzicielskie**

- **pomoc materialną dla uczniów, studentów i doktorantów**

Wliczane są:

- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (stypendium szkolne i zasiłek szkolny),
- pomoc materialna dla studentów (stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomoga, stypendium finansowane przez jednostkę samorządu

terytorialnego),

- stypendia doktoranckie,
- stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy o sporcie,
- inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom i studentom.

Nie są wliczane:

- stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną przyznane na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- stypendium rektora.

• dochód z gospodarstwa rolnego

Dochód ustala się na podstawie powierzchni gruntów w hektarach przeliczeniowych i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ostatnio ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy o podatku rolnym.

• dochody z działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

dochód = przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu, należny podatek od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

• dochody z działalności gospodarczej opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne

Przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia ministra właściwego do spraw rodziny, o którym mowa w art. 5 ust. 7a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

• świadczenia z urzędu pracy – np. zasiłki dla bezrobotnych/stypendia finansowane ze środków Unii Europejskiej. Dochodem jest kwota świadczenia „netto”.

Dochód stanowią również:

- zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych,
- zasiłki i stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej,
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- kwoty otrzymana na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (zwrot z tytułu ulgi na dzieci),
- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin przyznane na zasadach

określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,

- świadczenia pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- ryczałt energetyczny, emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym ma służyć ta pomoc,
- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą

– w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy,

- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszników, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej, obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,

- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006,
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne,
- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- świadczenie pieniężne określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych,
- przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o składki na ubezpieczenie społeczne oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Do dochodu nie są wliczane w szczególności:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego; podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, dodatek opiekuńczy),
- świadczenie wychowawcze (800+),
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia z pomocy społecznej - zasiłki stałe, zasiłki celowe, zasiłki okresowe, pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- dodatek mieszkaniowy,
- dodatek energetyczny,
- dodatek dla sieroty zupełnej,
- dodatek pielęgnacyjny,
- świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów – tzw. trzynastka,

nieopodatkowana pomoc rodziny i tzw. prace dorywcze.